

Contextul politicilor

Atât femeile, cât și bărbații sunt afectați de conflictele armate, fie ca victime, fie pentru că suportă consecințele economice ale acestora. Femeile constituie cea mai mare parte a populației civile și, ca atare, sunt afectate de conflicte într-o măsură mai mare, deoarece sunt mai expuse riscului de abuz sexual, trafic de persoane, strămutare și sclavie pe scară largă. Din cauza gradului mai ridicat de vulnerabilitate socială, fetele și femeile se confruntă adesea cu forme specifice de violență, ale căror consecințe persistă chiar și după ce războiul a luat sfârșit (de exemplu, sarcini nedorite ca urmare a violurilor, riscuri mai mari de contractare a unor boli cu transmitere sexuală). Violența sexuală comisă în cadrul conflictelor armate constituie adesea o tactică de război. Femeile contribuie în mod semnificativ la activitățile de instaurare a păcii și de reconstrucție ulterioare conflictelor armate și joacă un rol important în soluționarea conflictelor.

Planul de acțiune al UE privind egalitatea de șanse între femei și bărbați și emanciparea femeilor în contextul dezvoltării (2010-2015)

- Evidențiază necesitatea de a asigura protecție pe termen lung femeilor, în cadrul conflictelor armate.
- Subliniază importanța sprijinirii participării femeilor la consolidarea păcii și la reconstrucția ulterioară conflictelor.
- Face apel să se sporească participarea politică a femeilor.

Consiliul Uniunii Europene: Abordarea globală a punerii în aplicare de către UE a Rezoluțiilor 1325 și 1820 ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite privind femeile, pacea și securitatea

- Evaluează progresele înregistrate cu privire la protejerea și emanciparea femeilor în conflicte și în situațiile postconflict cu ajutorul unor indicatori specifici.

Parlamentul European

- Reamintește importanța integrării perspectivei de gen în toate etapele operațiunilor PSAC [Rezoluția Parlamentului European din 10 martie 2010 referitoare la punerea în aplicare a strategiei europene de securitate și a Politicii de securitate și apărare comună (PSAC)].

- Rezoluția 1325 (2000) și Rezoluția 1889 (2009) ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite privind femeile, pacea și securitatea se referă la instruirea personalului detașat.
- Reafirmă necesitatea punerii în aplicare corecte a rezoluțiilor [Rezoluția din 25 noiembrie 2010 referitoare la cea de a zecea aniversare a Rezoluției 1325 (2000) a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite privind femeile, pacea și securitatea].
- Evidențiază participarea femeilor la procesele de pace și la operațiunile militare și civile de menținere a păcii, precum și consecințele pe care conflictele le au asupra femeilor (Rezoluția Parlamentului European din 2 februarie 2012 referitoare la situația femeilor în război).

Obiectivele strategice ale Platformei de acțiune Beijing+20 și indicatorii UE

- E.1.** Creșterea participării femeilor la soluționarea conflictelor la nivel decizional și protejerea femeilor care trăiesc în situații de conflict armat sau de alt tip sau sub ocupație străină.
- E.2.** Reducerea cheltuielilor militare excesive și controlul disponibilității armamentului.
- E.3.** Promovarea formelor nonviolente de soluționare a conflictelor și reducerea incidenței încălcării drepturilor omului în situațiile de conflict.
- E.4.** Promovarea contribuției femeilor la crearea unei culturi a păcii.
- E.5.** Furnizarea de protecție, asistență și formare femeilor refugiate, femeilor strămutate care necesită protecție internațională și femeilor strămutate în interiorul țării.
- E.6.** Furnizarea de asistență femeilor din colonii și din teritoriile care nu se autoguvernează.

În timpul președinției franceze a Consiliului UE, în 2008, au fost propuși și acceptați patru indicatori pentru monitorizarea punerii în aplicare în acest domeniu. Acești indicatori măsoară gradul de acoperire a nevoilor de către personalul diplomatic, militar și de menținere a păcii

și nivelul resurselor umane și financiare dedicate înțelegerii și emancipării femeilor aflate în situații de conflict armat. Ultimul indicator măsoară procentul de femei și de bărbați în rândul solicitanților de azil.

Baza de date „Femeile și bărbații în UE – fapte și cifre”, elaborată de Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, furnizează cele mai recente date și informații și este disponibilă la adresa <http://eige.europa.eu/content/women-and-men-in-the-eu-facts-and-figures>

Concluzii în urma analizării datelor disponibile la nivelul UE

Femeile sunt subreprezentate în sectorul diplomatic și în sectorul militar

Majoritatea rapoartelor și datelor furnizate de statele membre indică un deficit grav în ceea ce privește participarea femeilor la misiunile diplomatice, la delegațiile UE, la operațiunile de menținere a păcii desfășurate de ONU, precum și prezența în funcțiile de decizie în cadrul serviciilor diplomatice și militare. În 2011, femeile au reprezentat doar 6 % din personalul care a luat parte la operațiunile de menținere a păcii desfășurate de ONU în 21 de state membre, iar șapte state membre nu au inclus nicio femeie în aceste operațiuni.

În total, 17 state membre au transmis informații referitoare la personalul care participă la misiunile Politicii de securitate și apărare comună (PSAC). Proporția medie a femeilor în rândul personalului misiunilor a fost de doar 2 %. Din datele defalcate în funcție de sex culese în 2012 cu privire la personalul PSAC aflat în misiuni civile, a reieșit că femeile reprezintă numai 25 % din personalul total. Procentul mediu înregistrat în cele 18 state membre care au furnizat informații cu privire la numărul femeilor care sunt șefi ai misiunilor diplomatice a fost de 17 %.

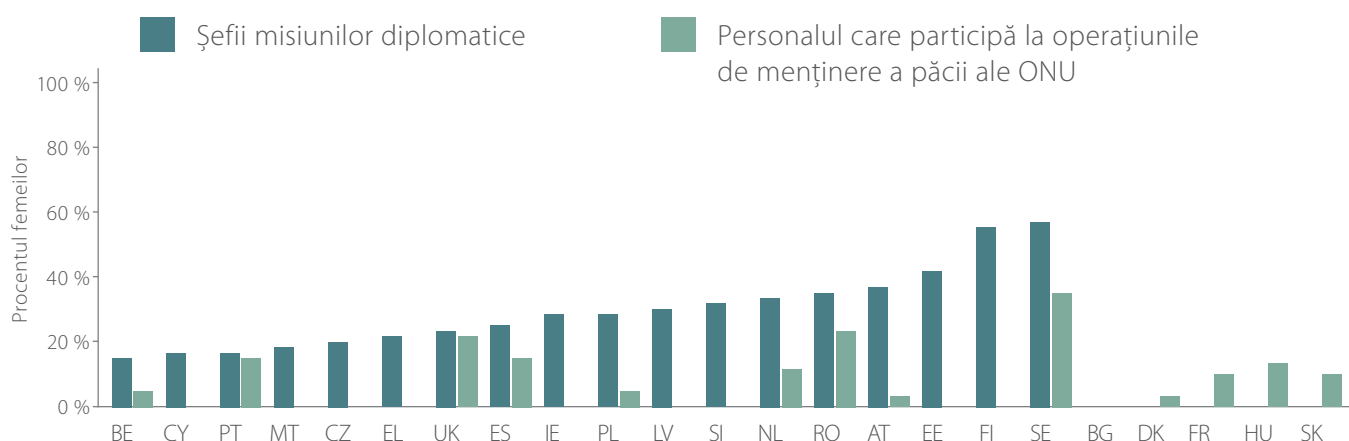
Formare insuficientă în domeniul egalității de gen în statele implicate în conflicte și în statele fragile

În cadrul promovării Rezoluțiilor 1325 și 1820 ale Consiliului de Securitate al ONU, mai multe președinții ale Consiliului UE au analizat importanța formării personalului PSAC și nevoia care există în acest sens. Din cele mai recente date disponibile, puse la dispoziție în 2008/2009, cu privire la personalul diplomatic, civil și militar angajat de statele membre ale UE și la personalul militar și polițienesc care participă la operațiunile de menținere a păcii ale ONU și la misiunile PSAC a reieșit că programele de formare în domeniul egalității de gen erau insuficiente. Formarea specifică a personalului diplomatic în problematica egalității de gen a fost pusă în aplicare în numai opt state membre, dar nu s-au furnizat informații clare cu privire la procentul de femei și de bărbați care au participat la formare.

Doar o parte modestă din ajutoarele acordate este alocată abordării problemelor egalității de gen în statele fragile

În 2009 și la începutul anului 2010, statele membre ale UE au cheltuit aproximativ 200 de milioane de euro pentru chestiuni legate de femei, pace și securitate. S-a cheltuit 1 miliard de euro în legătură cu problematica egalității de gen în general. În ceea ce privește contribuția instituțiilor UE, delegațiile UE au contribuit la proiectele de finanțare cu impact direct asupra egalității de gen și a drepturilor femeilor, cu fonduri în valoare de 165 de milioane de euro. Aproape o treime din această finanțare a fost direcționată către activități având ca scop punerea în aplicare a Rezoluției nr. 1325 a Consiliului de Securitate al ONU. Din date a reieșit că aproximativ 28 % din totalul de 67 de milioane de euro cheltuiți pentru reforma sectorului de securitate și dezarmare, demobilizare și reintegrare au avut legătură cu activități care vizează în mod expres femeile.

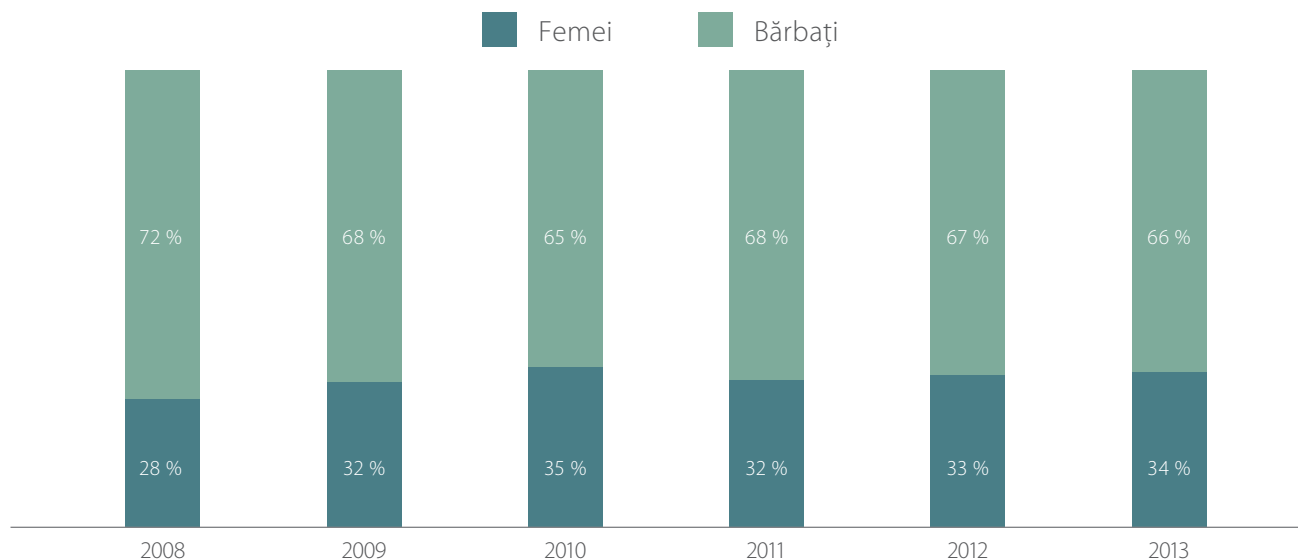
PROCENTUL FEMEILOR ÎN RÂNDUL ȘEFILOR DE MISIUNI DIPLOMATICE ȘI AL PERSONALULUI CARE PARTICIPĂ LA MISIUNILE ONU DE MENȚINERE A PĂCII, 2011

Sursa: Consiliul UE, Raport privind indicatorii UE pentru abordarea globală a punerii în aplicare de către UE a Rezoluțiilor 1325 și 1820 ale Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea, 2011.

PROCENTUL FEMEILOR DIN TOTALUL SOLICITANȚILOR DE AZIL DIN UE, 2008-2013

Sursa: Eurostat, Decizii cu privire la cereri și relocare.

Comitetul de asistență pentru dezvoltare (CAD) al OCDE oferă informații cu privire la ajutorul alocat problematicii egalității de gen în statele fragile și în statele afectate de conflicte în perioada 2007-2008. În raportul „Ajutor pentru sprijinirea egalității de gen în statele fragile și în statele afectate de conflicte” se arată că aproximativ o treime din ajutorul acordat de membrii CAD statelor vulnerabile definește egalitatea de gen ca obiectiv principal sau semnificativ. Cu toate acestea, numai 19 % din ajutorul oferit de instituțiile UE statelor fragile a vizat egalitatea de gen. Doar 20 % din ajutorul alocat sectorului de pace și securitate are legătură cu egalitatea de gen și doar 38 % din membrii CAD au inclus egalitatea de gen printre obiectivele ajutoarelor acordate sectorului de guvernare din statele fragile.

Un număr tot mai mare de femei în rândul solicitanților de azil

Conform Eurostat, în perioada 2008-2012, procentul femeilor din totalul persoanelor care au solicitat statutul de refugiat a crescut (de la 28 % în 2008 la 34 % în

2013). De asemenea, a crescut numărul cererilor noi de azil (momentul în care este depusă prima cerere de azil) depuse de femei, de la 30 % în 2008 la 35 % în 2012. În pofida acestor creșteri, bărbații reprezintă în continuare aproape două treimi dintre solicitanții de azil în Uniunea Europeană.

S-a înregistrat o creștere a numărului deciziilor referitoare la acordarea statutului de refugiat proporțională cu numărul din ce în ce mai mare de solicitanți de azil care au depus cerere. În perioada 2008-2012, numărul deciziilor referitoare la cererile depuse de femei aproape s-a dublat (de la 59 730 la 95 875). În mod proporțional, numărul deciziilor pozitive referitoare la cererile depuse de femei a crescut mai mult decât cel al deciziilor pozitive referitoare la cererile depuse de bărbați, deși procentul femeilor din totalul celor care au obținut statutul de refugiat a scăzut în ultimii ani: în 2010, femeile reprezentau 40 % din numărul total al celor care au primit statutul de refugiat; în 2012, ele reprezentau 34 %.

Inițiative utile

Pentru a îmbunătăți participarea femeilor la misiunile de menținere a păcii, Austria a detașat un expert în problematica egalității de gen în cadrul misiunii de menținere a păcii din Kosovo, acesta având sarcina de a-i oferi consiliere comandantului, iar din 2010, șase funcționari din cadrul Ministerului Apărării beneficiază de pregătire în calitate de consilieri pe teren în problematica egalității de gen. În Belgia, includerea acestui obiectiv în al doilea Plan național de acțiune reprezintă un pas înainte în direcția unei mai bune reprezentări a femeilor în organizațiile și în misiunile internaționale desfășurate de diplomația și de forțele militare belgiene.

Promovarea contribuției femeilor la stimularea unei culturi a păcii a fost încurajată de organizarea conferinței regionale strategice intitulate „Femei care participă la consolidarea păcii: accesul la justiție pentru femeile din țările postconflict”, organizată în Croația. Cipru a înființat un centru multicultural al femeilor care are funcția de a reuni femei aparținând tuturor comunităților și de a promova egalitatea de gen, reconcilierea și pacea. Finlanda finanțează în prezent un proiect cu durata de trei ani intitulat „Seminarul la nivel înalt al ONU privind genul și procesele de

mediere bazate pe incluziune”, care își propune să genereze procese de pace bazate pe consultări mai largi prin promovarea participării efective a femeilor la acordurile de pace. Țările de Jos au sprijinit eforturile depuse de mii de organizații ale femeilor prin punerea în aplicare a programului intitulat „Finanțarea funcțiilor de conducere și oportunităților pentru femei (FLOW)” în cadrul celui de al doilea Plan de acțiune 1325. Ministerul federal pentru cooperare și dezvoltare economică al Germaniei (BMZ) a pus în aplicare programe specifice în Burundi, Columbia, Guatemala și Nepal cu scopul de a integra femeile în toate etapele de prevenire și de gestionare a conflictelor, precum și de a proteja femeile și fetele împotriva violenței sexuale și a violurilor comise în cadrul conflictelor armate.

PROGRESE ȘI OBSTACOLE ÎN DOMENIUL E: FEMEILE ȘI CONFLICTELE ARMATE

PROGRESE	OBSTACOLE
<ul style="list-style-type: none"> S-a reiterat angajamentul față de politica de formare a personalului care intervine în zonele afectate de conflicte în domeniul egalității de gen și al drepturilor femeilor. Participarea femeilor la procesul de menținere a păcii a crescut. 	<ul style="list-style-type: none"> Angajamentele privind formarea în domeniul egalității de gen sunt puse în aplicare în mod deficitar și pe o scară mică. Personalul din cadrul misiunilor și al delegațiilor diplomatice continuă să fie alcătuit, în cea mai mare parte, din bărbați. Doar un mic procent din ajutorul acordat de către UE statelor fragile este destinat în mod expres femeilor. În UE, majoritatea persoanelor care solicită azil și a celor care obțin statutul de refugiat sunt bărbați.

Calea de urmat pentru UE

- Sensibilizarea suplimentară a personalului cu privire la problematica egalității de gen și îmbunătățirea echilibrului dintre bărbați și femei în sectoarele diplomatic și militar.
- Integrarea perspectivei de gen în proceduri și practici și consolidarea capacităților personalului din cadrul administrațiilor UE și ale statelor membre care vin în contact și se ocupă de personalul militar și diplomatic în ceea ce privește egalitatea de gen.
- Consolidarea eforturilor de a asigura participarea echilibrată a bărbaților și femeilor în sectorul diplomatic și în cel militar.
- Îmbunătățirea calității și alocării ajutorului extern prin sporirea vizibilității și a cunoștințelor referitoare la nevoile și vulnerabilitățile specifice ale femeilor din zonele de conflict (de exemplu, violența pe criterii de gen).
- Încorporarea unei dimensiuni de egalitate de gen și respectarea drepturilor fundamentale ale femeilor drept componente cruciale în procesul de gestionare și de prelucrare a cererilor de azil.

Europäisches Institut für Gleichstellungsfragen (EIGE)

Das Europäische Institut für Gleichstellungsfragen (EIGE) ist das EU-Kompetenzzentrum für Gleichstellungsfragen. Das EIGE unterstützt politische Entscheidungsträger und alle relevanten Einrichtungen in ihren Bemühungen zur Verwirklichung der Gleichstellung von Frauen und Männern in Europa und darüber hinaus, indem es spezifisches Fachwissen sowie verlässliche und vergleichbare Daten zur Gleichstellung in Europa bereitstellt.

Weitere Informationen: <http://eige.europa.eu>

Das Ressourcen- und Dokumentationszentrum (RDC) des Europäischen Instituts für Gleichstellungsfragen (EIGE) ist ein innovatives und praktisches Instrument, das dabei hilft, wichtige Ressourcen zur Geschlechtergleichstellung zu finden, den Austausch von Wissen unter den an der Gleichstellungspolitik und -praxis interessierten Personen erleichtert und einen Online-Bereich für Diskussionen und Debatten bietet.

Weitere Informationen: <http://eige.europa.eu/content/rdc>

Kontakt:

Europäisches Institut für Gleichstellungsfragen
Gedimino pr. 16, LT-01103 Vilnius, LITAUEN
Tel. +370 521574-44/00

facebook.com/eige.europa.eu

twitter.com/eurogender

youtube.com/eurogender

<https://eurogender.eige.europa.eu>

ISBN 978-92-9493-277-8

doi:10.2839/706808

MH-04-15-022-RO-N